

Greenport
NoordHollandNoord

MAGAZINE

4 jaar werken aan
toekomstbestendige
agribusiness

SAMENWERKING

Samen weten we meer, gaan we sneller en komen we verder.

RESULTATEN

Innovaties en nieuwe inzichten vertalen naar werkzame toepassingen.

TOEKOMST

Samen naar een duurzame en kansrijke agribusiness.

INLEIDING

De agribusiness is een van de kernsectoren in Noord-Holland Noord. Behoud en ontwikkeling van het cluster zijn van groot belang, regionaal én nationaal.

De agrarische sector is een van de grootste en belangrijkste werkgevers in Noord-Holland Noord. De sector staat echter voor grote opgaven. Van maatschappelijke ontwikkelingen tot (inter)nationale ambities en afspraken. Dat geldt ook voor andere sectoren, van woningbouw en bedrijvigheid tot natuur en recreatie. We hebben elkaar nodig om tot gezamenlijke oplossingen te komen.

Greenport Noord-Holland Noord is dé plek waar samenwerking plaatsvindt tussen de vier O's: ondernemers, overheden, onderwijs en onderzoek. Elk geeft vanuit zijn eigen hoek richting en invulling. Zo komen we tot collectieve inspanningen die bijdragen aan een toekomstbestendige agribusiness.

Met dat doel voor ogen stelde Greenport Noord-Holland Noord vier jaar geleden een vernieuwd strategisch document op. Onder meer de visie, missie en ambities staan hierin beschreven. Nu is het tijd om terug te kijken.

Wat hebben we bereikt? Waar staan we nu? Hoe treden we de nabije toekomst tegemoet? Je leest het in dit magazine.

Voorwoord

VLIEGWIELEFFECT

Een voorwoord schrijven. Hebben we daar tijd voor? Daar maken we tijd voor! Even pauze. Even bewust terugblikken.

Door terug te blikken beseffen we hoeveel we met zijn allen hebben bereikt. Samen werken we aan de opgaven die zijn omschreven in de strategische visie. Deze opgaven zijn nog steeds actueel. Sterker nog, sommige onderwerpen zijn nog urgenter geworden dan wij al dachten.

Watermanagement bijvoorbeeld. Vaak hebben we heel veel of juist heel weinig water, maar nooit op het juiste moment. Ook de kwaliteit van het water is een hot item. Het project Zoetwaterboeren bleek daarom een schot in de roos. Maar dat geldt ook voor projecten als Digital Farming, Greenchain NH, Farming Simulator en het succesvolle Fieldlab Bol.

Aan alles merken we dat onze impact als verbindende schakel sterk is gegroeid. Als een van de vier O's een gevaar of juist een kans zag, dan brachten wij hen in contact met mogelijke projectpartners om hiermee aan de slag te kunnen. Aan de hand van onze strategische thema's ontstond een samenhangend geheel die bijdragen aan dat ene doel: een duurzame toekomst voor de agrarische sector.

Sommige punten uit onze visie van 2020 zijn nog urgenter geworden dan dat wij al dachten

Er is nu een recordaantal partners actief betrokken bij Greenport Noord-Holland Noord. Zij vinden het prettig dat wij helpen ideeën vorm te geven en soms ook de kar trekken. Dit zetje in de rug betaalt zich terug in betrokkenheid en een hoge gunfactor. Dat geeft vertrouwen bij de subsidiegever. En dat zorgt weer voor meer mogelijkheden. Een vliegwieleffect. De triple helix-gedachte in optima forma.

Het is ook geweldig om te zien dat partners niet alleen investeren voor eigen gewin, maar vooral om de sector verder te helpen. Het is dan ook onze taak om innovaties en andere resultaten te vertalen naar werkzame toepassingen voor de grote middengroep. Onze projecten zijn geen doel maar een middel: ze moeten beantwoorden aan een vraag uit de praktijk.

Kortom, we hebben flinke stappen gezet, maar we zijn er nog lang niet. Nieuwe uitdagingen blijven op ons pad komen. En sommige projecten zijn echt meerjarige processen. Dus we blijven actief verbinden en ondersteunen. In ons hele cluster, van zaadje tot bord, van bol tot vaas. In dit magazine lees je er alles over. Samen naar een toekomstbestendige agribusiness!

Veel leesplezier. Met hartelijke groet,

Rien van Tilburg

Rien van Tilburg,
Bestuursvoorzitter Greenport Noord-Holland Noord

Jeroen Noot

Jeroen Noot,
Programmamanager Greenport Noord-Holland Noord

Greenport Noord-Holland Noord

MOTOR ACHTER ONZE INNOVATIEVE AGRIBUSINESS

Hoe houden we de agribusiness in onze regio groeiend en bloeiend, ook in de toekomst? Dat is de vraag waar alles om draait bij Greenport Noord-Holland Noord. Dit is hét samenwerkingsverband van de driehoek ondernemers, overheden en kennisinstellingen.

Samen vormen we een groot regionaal agrarisch netwerk, sterk verankerd in allerlei sectoren. Innovaties in de ene hoek blijken ook van waarde in de andere. Met doelgerichte projecten bundelen we elkaars krachten. Een plus een is drie. Zo ontdekken én verzilveren wij binnen de Greenport nieuwe kansen op elk gebied, variërend van logistiek en energie tot ruimtelijke ordening en gekwalificeerde medewerkers.

De kracht van de gouden driehoek

De nauwe samenwerking tussen bedrijven, overheden en kennisinstellingen noemen we de triple helix. Daarbinnen legt Greenport Noord-Holland Noord verbindingen, fungeert als intermediair bij vernieuwingsprojecten en vraagt subsidies aan. Hierdoor kan iedereen elkaar maximaal inspireren en stimuleren: de kracht van onze gouden driehoek.

Greenport Noord-Holland Noord

Nederland telt zeven Greenports. Binnen Greenport Noord-Holland Noord zijn alle agrarische sectoren aanwezig: akkerbouw, veehouderij, bollenteelt, tuinbouw en veredeling. Daarbij horen ook partners in opslag, transport, techniek, verwerking, verkoop, onderwijs en onderzoek. Kortom, alle betrokken partijen van zaadje tot bord werken samen. Dit maakt Greenport Noord-Holland Noord een zeer sterk cluster.

Waardevol voor alle agrarische ondernemers

De samenwerking resulteert in innovaties om op een rendabele manier te kunnen blijven ondernemen. Ze zijn waardevol voor zowel de markt-leiders als de kleinere ondernemers. Nieuwe inzichten blijven namelijk voortdurend nodig, want de eisen van de maatschappij, de markt en het klimaat veranderen in rap tempo. Samen kunnen we die uitdagingen aan en creëren we ruimte voor groei.

Groenten, vlees, aardappelen, fruit, bloemen, zaden: Noord-Holland Noord heeft alles

- In Noord-Holland Noord werkt ruim 8% van de werknemers in de agrarische sector.
- De regio is 's werelds grootste aaneengesloten productiegebied van bloembollen (12.000 hectare).
- Meer dan 60% van alle groente wereldwijd heeft zijn oorsprong in NHN (Seed Valley).
- Het areaal glasgebied beslaat zo'n 800 hectares. De meeste kassen zijn te vinden op drie locaties - Alton, Het Grootslag, en Agriport A7.

Vier thema's geven richting

EFFECTIEF SAMENWERKEN aan een toekomstbestendige agribusiness

*Er zijn vele ontwikkelingen die enorme impact kunnen hebben op de agribusiness. Denk alleen al aan de nieuwe afspraken in het Tuinbouwakkoord en het Klimaatakkoord. Om klaar voor de toekomst te blijven, is intensieve samenwerking over de hele breedte van de keten essentieel. Dat kenmerkt **Greenport Noord-Holland Noord**. Vanuit vier thema's versterken wij de agrarische sector in onze regio.*

Die thema's komen voort uit onze strategische visie. Hierin staan onze opgaven en doelen, maar nodigen wij partners vooral uit om hieraan een bijdrage te leveren. De thema's zijn: Versterken imago en positionering, Innovatie in de praktijk brengen, Toekomstbestendige arbeidsmarkt en Stimuleren van economische en duurzame ruimtelijke ontwikkeling.

Vruchtbare initiatieven en spectaculaire vernieuwingen

Deze thema's geven bedrijven, kennisinstellingen en overheden richting. Ze zetten aan tot programma's die effectief leiden tot een toekomstbestendige agribusiness. Dit leidde al tot vruchtbare initiatieven en spectaculaire vernieuwingen, zoals teelt op water, energiezuinige bewaarcellen en vooraanstaande opleidingen vanuit de AgriTech Campus.

Greenport Noord-Holland Noord als verkeerstoren

Noord-Holland Noord heeft alle vormen van agrarische bedrijvigheid bij elkaar. Ondernemers in Noord-Holland Noord zijn bevroegen, willen innoveren én samenwerken. Samen met de aanwezige kennisinstellingen en betrokkenheid van overheden is de regio tot veel in staat. Greenport Noord-Holland Noord is de verkeerstoren die partners sturing en vrij baan geeft. Dit is niet mogelijk zonder steun en financiële bijdragen van onze partners.

“Noord-Holland Noord is de topregio voor de moderne agribusiness”

“De Noord-Hollandse landbouwsector is internationaal toonaangevend en van strategisch belang. Onze bollen, bloemen, planten, groenten, zaden en kennis gaan de hele wereld over. Er is in deze regio een sterke wil om vooruit te denken en te ondernemen. Greenport Noord-Holland Noord ondersteunt dit met grote innovatiekracht, denk aan Smart Farming, zoetwateropslag en het Fieldlab Bol. Dat is belangrijk, want de sector moet zich blijven ontwikkelen om in te spelen

op veranderende omstandigheden. Hiervoor is samenwerking erg belangrijk. Daarom ben ik blij met de triple helix van Greenport Noord-Holland Noord. Hier pakken we landbouwvraagstukken op die we alleen samen kunnen oplossen.”

Jelle Beemsterboer,
gedeputeerde
provincie Noord-Holland.

EFFECTIEF SAMENWERKEN

Thema 01

IMAGO EN POSITIONERING VERSTERKEN

12-17 De agribusiness in Noord-Holland Noord is uniek. Hierin werken is leuk, uitdagend en waardevol. Hoe meer mensen dat weten, hoe meer mensen (en middelen) wij naar onze regio kunnen trekken. Een sterk, positief imago en goede zichtbaarheid helpen hierbij.

Thema 02

INNOVATIE IN DE PRAKTIJK BRENGEN

18-23 Maatschappelijke, technologische en klimatologische ontwikkelingen maken dat onze sector zich voortdurend moet aanpassen. Innovatie is essentieel voor succes in de toekomst. Wij ondersteunen dit met de benodigde kennis, middelen en netwerken.

Thema 03

TOEKOMST- BESTENDIGE ARBEIDSMARKT

24-29 Ondernemers kunnen alleen blijven innoveren en groeien als zij voldoende geschikt personeel hebben. We stimuleren de aanwas door de praktijk af te stemmen op het onderwijs. Ook goede huisvesting en aantrekkelijk werkgeverschap hebben onze aandacht.

Thema 04

ECONOMISCHE EN DUURZAME RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

30-37 Ruimtelijke ontwikkelingen zoals woningbouw, infrastructuur, bedrijventerreinen, natuur en energieparken zetten het agrarisch productiegebied onder druk. Dat vraagt om slimme verandering en inpassing van de agribusiness. Wij zien kansen in het slim combineren van elkaars opgaven.

VERSTERKEN IMAGO EN POSITIONERING

Greenport Noord-Holland Noord is een netwerkorganisatie. We moeten blijven bouwen aan bekendheid en een positief imago. Niet alleen binnen de agrarische bedrijfsketen, maar ook bij overheden en in de samenleving. “Elke Noord-Hollander moet doorkrijgen hoe waardevol een sterke regionale agrarische sector is in zijn dagelijkse leven, zowel direct als indirect.”

Hierover spreken we met Marbel de Graaf, onder meer voorzitter van LTO Noord-Holland, en met Jacco Vooijs, voorzitter Glastuinbouw NL regio Noord-Holland Noord. Beiden zien dat het steeds belangrijker is om Greenport Noord-Holland Noord te profileren als regionale verbinder. “Veel maatschappelijke vraagstukken zijn gemeente-overstijgend. Het sterke platteland van Noord-Holland Noord, met al zijn variatie van teelten, glastuinbouw en handel, kan een wezenlijke bijdragen leveren aan oplossingen. Daarom is het goed dat we vanuit de triple helix allesomvattend kijken”, aldus Jacco.

Doelgroep voor de toekomst

De afgelopen vier jaar zette Greenport Noord-Holland Noord bewust in op het vergroten van de zichtbaarheid. Er is actiever deelgenomen op discussieplatforms en er zijn verschillende projecten opgetuigd. Marbel: “Een mooi voorbeeld is Greenchain NH, het meerjarenprogramma voor verbinding op het gebied van arbeidsmarkt, innovatie en onderwijs. Concreter is Farming Simulator, het populaire spel dat veel jongeren bereikt. En het zeer geslaagde Beroepenevent in Den Helder natuurlijk. Op al deze manieren zetten we de agribusiness neer als aantrekkelijke sector bij een doelgroep voor de toekomst.”

Samen een gewichtig verhaal

Mede door deze initiatieven werken nu allerlei scholen, bedrijven en onderzoekers samen. Deze kracht van Greenport Noord-Holland Noord is niet onopgemerkt gebleven. Ook provincie en gemeenten doen steeds vaker een beroep op

ons. “En terecht, want de situatie met alle gezamenlijke opgaven wordt steeds ingewikkelder”, vertelt Jacco. “Doordat wij nu ook ambtelijk en bestuurlijk om tafel zitten, ontstaat er veel meer wederzijds begrip. Ook overkoepelend, eenduidig beleid wordt bespreekbaar. Als Greenport Noord-Holland Noord spreekt namens ondernemers, onderzoeksbureaus en onderwijs, dan heb je een sterk en gewichtig verhaal.”

Meer draagvlak in de samenleving

Tot slot werken de inspanningen ook door richting het grote publiek, de samenleving. “Vooral in de stad hebben mensen soms geen idee waar voedsel vandaan komt”, weet Jacco. “Als zij vervolgens alleen maar horen dat boeren protesteren, dan is dat straks onze reputatie. Daarom is het essentieel dat we laten zien wat wij doen en waarom, maar óók hoeveel andere werkgevers er aan de bedrijfsketen deelnemen. Marbel vult aan: “Mensen zijn kritisch. Dat is goed, dat stimuleert ons ook. Aan de andere kant: als mensen doorhebben hoe waardevol een vitale agribusiness voor hen is, direct en indirect, dan krijgen wij meer sympathie en draagvlak.”

“Doordat wij nu ook ambtelijk en bestuurlijk om tafel zitten, komt er veel meer wederzijds begrip”

Farming Simulator Challenge

VAN VLIEGENDE START NAAR PAS OP DE PLAATS

“Leerlingen zitten natuurlijk het liefst op de trekker, maar via de game Farming Simulator doen ze spelenderwijs toch een hoop theoretische kennis op”, vertelt Auke de Boer. Hij is docent groen, grond en infra bij Vonk Schagen.

Met de Challenge wilden we meer leerlingen enthousiast maken voor een carrière in de land- en tuinbouw. Het werd een groot succes. Toch staat dit project nu op een laag pitje. “Wie weet blaast iemand er later weer nieuw leven in.”

Farming Simulator laat jongeren zien hoe dynamisch en hightech de sector is. Als virtuele agrariër kun je vee,

gewassen, land en een keur aan moderne machines kopen. Vervolgens is het de kunst om zo goed en efficiënt mogelijk te boeren. Hierbij krijgen de spelers te maken met levenssechte ondernemersuitdagingen.

Succesvolle introductie

In het schooljaar 2022-2023 lanceerden Greenport Noord-Holland Noord, LTO Noord en partner Tech@Connect de Farming Simulator Challenge. Dit is een competitie waarin leerlingen in het voortgezet en middelbaar onderwijs het tegen elkaar opnemen. Deelnemende scholen kregen een week lang de beschikking over negen spelconsoles, compleet met achterwand, vlaggen, beeldschermen en geluidsapparatuur. “Het project kende een vliegende start”, vertelt Auke. “Om half zes moest ik leerlingen het gebouw uitzetten.”

Integratie in lesprogramma

Dit was precies de bedoeling. Zo ontdekte de jeugd de verrassende, technische en duurzame kanten van het vak. Geïnspireerd door het succes wilde Vonk in 2023-

2024 Farming Simulator inzetten als serieuze aanvulling op het lesprogramma. Auke De Boer: “Hiervoor waren wel kleine aanpassingen nodig aan de game. Anders kunnen we er geen concrete, toetsbare leerdoelen aan koppelen. Helaas kregen we dat niet voor elkaar.”

Afnemend enthousiasme

Tegelijkertijd nam het enthousiasme rond de Challenge wat af, merkte Auke. Scholen konden de randvoorwaarden vaak niet bieden, zoals een geschikte ruimte, tijd of materiaal. De fanatieke leerlingen raakten uitgespeeld. En vanaf 2024-2025 neemt Vonk Schagen geen nieuwe leerlingen meer aan voor de opleiding Loonwerk en Plantenteelt. Auke kan dus geen kartrekker van dit project meer zijn. “Zo zie je maar weer dat elk project zijn momentum heeft. Greenport Noord-Holland Noord zet van alles op, maar daarna moet de praktijk het wel zélf verder brengen.”

Veel jongeren bereikt

“Vergeet niet dat we wel heel veel jongeren op een positieve manier met het vak in aanraking hebben gebracht”, vervolgt Auke. “En wie weet ziet alles er over een jaar weer anders uit. De game zelf blijft natuurlijk wel gewoon bestaan. Ook buiten school maakt Farming Simulator de jeugd warm voor kennismaking met de agrarische sector.”

“Greenport Noord-Holland Noord zet van alles op, maar daarna moet de praktijk het wel zélf verder brengen”

Beroepenevent Op Kop

“HET ENTHOUSIASME ZEGT GENOEG”

Veel jongeren worstelen met hun opleidingskeuze. Het beroepenevent Op Kop helpt hen hierbij. In februari 2024 was de tweede editie in Den Helder.

Greenport Noord-Holland Noord was ook weer van de partij. Op het agriplein wekten we veel enthousiasme op voor werk in de groene sector. Maarten Versluis, wethouder in gemeente Hollands Kroon: “En dat niet alleen: we lieten ook zien dat je voor fantastische banen niet naar de Randstad hoeft!”

Beroepenevent Op Kop wordt georganiseerd in samenwerking met Vonk, Regius College, RSG Wiringherlant, Scholen aan Zee, OSG de Hogeberg en De Pijler. Alle derdejaarsleerlingen kunnen kennismaken met maar liefst vijftig verschillende beroepen, verdeeld over vijf sectoren, variërend van mbo- tot wo-niveau.

Ook andere werkzoekenden uit de regio kunnen hier in gesprek gaan met de aanwezige werkgevers.

Ingrediënten voor een gefundeerde keuze

“Heel waardevol voor leerlingen in die leeftijd”, vertelt Maarten Versluis. “Zij moeten keuzes maken die invloed hebben op de rest van hun leven, terwijl sommigen daar nog helemaal niet zo mee bezig zijn. Ik weet nog dat ik dat zelf ook lastig vond. Toen waren de meeste paden nog geplaveid ook. Tegenwoordig bevinden we ons in een soort permanente staat van transitie, ook in de agribusiness. Dat maakt dit evenement extra belangrijk. Hier krijgen scholieren een beeld van mooie opleidingen, bedrijven en van het soort werk dat er ligt. Allemaal ingrediënten voor een gefundeerde keuze.”

“Waardevol voor scholieren, maar ook voor een positief toekomstbeeld van onze regio”

Dikke pluim voor de agrarische ondernemers

Vanuit ons netwerk nam Greenport Noord-Holland Noord de projectleiding op zich voor het agriplein. Hierdoor stond er een keur aan regionale bedrijven bij Op Kop. Samen vormden zij een mix van allerlei agrarische vakgebieden, van teelt en glastuinbouw tot techniek en digitale toepassingen. Maarten: “Het was een aansprekend geheel voor de middelbare scholier. Waarbij ik trouwens nog een dikke pluim wil geven aan de bedrijven die hier stonden. Vanwege hun inzet, maar vooral vanwege hun besef van de urgentie.”

Samen voor een gezonde arbeidsmarkt

Maarten is blij dat hij, in samenwerking met collega’s van de gemeenten Schagen, Texel en Den Helder, op deze manier kan bijdragen aan een gezonde arbeidsmarkt in Noord-Holland Noord. “Dit draait niet alleen om schoolkeuzes, maar ook om een positief toekomstbeeld van onze regio. We laten zien dat je voor fantastische banen en technische hoogstandjes echt niet naar de Randstad hoeft. En in de Noordkop kun je nog heerlijk wonen en recreëren ook!”

Kansen voor iedereen, in elke levensfase

“Het zou bovendien geweldig zijn als we ook de hoogopgeleide leerlingen voor de regio kunnen behouden”, vervolgt Maarten. “Noord-Holland-Noord moet altijd een serieuze optie zijn, voor iedereen, in elke levensfase. Bestuurlijk zijn wij dan ook voornemens om Op Kop voort te zetten. Het is natuurlijk lastig te meten welke effecten het evenement concreet heeft, maar het enthousiasme van scholieren, onderwijsinstellingen en ondernemers zegt genoeg.”

INNOVATIE IN DE PRAKTIJK BRENGEN

Om de agribusines klaar voor te toekomst te maken, is innovatie nodig. Nieuwe technieken, middelen en werkwijzen hebben echter alleen zin als die toepasbaar zijn voor het leeuwendeel van de agrarische bedrijven.

Zijn we op de goede weg?

Feitelijk gezien wel, denken Pim Sturm van Loonbedrijf Sturm-Jacobs en Michel Jansen van Greenport Noord-Holland Noord. "Maar de mens staat doorgaans niet te springen om verandering." Het maakt van thema twee een uitdaging.

De programmanager van Greenport Noord-Holland Noord ontmoet Pim bij zijn bedrijf in Wieringerwerf. Pim is al jaren actief in allerlei innovatieprojecten. Zo startte hij tien jaar geleden Digital Farming om op plantniveau middelen te kunnen toedienen. Hij laat Vertify in zijn bedrijf onderzoek plegen en jaarlijks nodigt hij hele klassen scholieren en studenten uit om hen warm te maken voor het vak.

Hoe zie je je bedrijf over tien jaar?

"Is de toegang tot kennis, innovaties en netwerk voor agrarische bedrijven de laatste vier jaar verbeterd?", vraagt Pim zich hardop af. "Volgens mij wel", klinkt het na een korte stilte. "Er lopen mooie projecten, partners van Greenport Noord-Holland Noord organiseren allerlei open avonden en we verschijnen regelmatig in vakbladen met relevante artikelen. Maar de aansluiting van andere agrariërs valt me toch tegen. Soms vraag ik mij serieus af wat zij willen... Hoe zien zij hun bedrijf over tien jaar in onze veranderende sector?"

Veel mensen vinden innoveren spannend

Michel knikt. "Hiervoor zijn oorzaken aan te wijzen", nuanceert hij. "Veel mensen vinden innoveren spannend. De stap naar verduurzaming dus ook. Bovendien drukken traditionele gedachten nog een zware stempel op keuzes. Als het gaat om gewasbescherming bijvoorbeeld: chemische middelen werken ook niet altijd honderd procent,

alleen wordt dat makkelijker geaccepteerd omdat alternatieve middelen een heel andere benadering vragen. Verandering is een drempel. En bedrijven die wel geïnteresseerd zijn, haken vaak alsnog af zodra de implementatiefase aanbreekt. Dan ontstaat er een interne strijd. Zonde, want elk begin is goed, hoe klein ook."

Voor bedrijfszekerheid én uitleg aan je kinderen

"Dat vind ik een kwalijke zaak", reageert Pim. "Is de bewustwording wel groot genoeg? Misschien moet het plan duidelijker zijn, het plaatje in het grote geheel. We moeten minder bestrijdingsmiddelen gebruiken. Een vitaler gewas creëren. Meer werk met minder handen verzetten. Dát zijn doelen met het oog op morgen, zowel voor je bedrijfszekerheid als uitleg aan je kinderen. Jarenlang kon je meebewegen, en nog steeds, al is het maar met kleine stapjes. Straks heb je geen keuze meer. Dan moet je in één keer om!"

Kennisdeling via de jeugd succesvol

"Misschien moeten we het meewerken aan innovaties vanuit Greenport Noord-Holland Noord nóg laagdrempeliger maken", denkt Michel hardop. "Hoe meer bedrijven aangeven wat hen over de streep zou trekken, hoe sneller we tot implementatie komen." Pim: "Iedereen is welkom, ook om nieuwe dingen zelf in de praktijk te testen. Ik zie trouwens ook grote kansen in de jeugd. De combi van machines en digitale systemen spreekt tot hun verbeelding, evenals de uitdagingen waaraan ze kunnen bijdragen. Kinderen van agrariërs komen zelfs thuis met vragen als: hé pap, waarom heb jij daar en daar niet aan gedacht?" Michel: "Mooi om te horen! Jong geleerd is oud gedaan."

"Straks heb je geen keuze meer. Dan moet je in één keer om"

PRECISIE ALS HEILIGE GRAAL

Stel je voor dat je in één werkgang elk plantje op het land exact de juiste hoeveelheid meststoffen en beschermingsmiddelen kunt geven.

Met één integraal, digitaal systeem. Dat is het ultieme doel van ons project Digital Farming. Het zou stabiele, optimale kwaliteit van de gewassen betekenen, minimaal gebruik van middelen én tijdswinst voor de agrariër. "Technisch gezien hebben we al veel stappen gezet. Nu de software nog."

We zijn bij tulpenkwekerij Ruiters Wever in Andijk. Mede-eigenaar Stef Ruiters vertelt trots over hun nieuwe spuitmachine. "Die kan van nul tot honderd procent vloeistof spuiten per tegel van dertig vierkante centimeter. Met wel zes tot acht kilometer per uur!" Naast hem loopt Pieter Vlaar, business development manager

bij onderzoekscentrum Vertify. De twee werken nauw samen aan innovaties. Als geen ander weet Pieter dat één zwaluw geen zomer maakt.

Goed op weg, maar nog veel te doen

"Voor de buitenwacht lijkt het alsof we er al zijn, maar de spuitmachine werkt nog niet onder alle omstandigheden", vertelt Pieter. "En voor de grote middenklasse is het nog niet rendabel. Bovendien is er nog geen goed softwarepakket voor. Dat moet ons helpen met percele scannen, bepalen hoeveel er op elk stukje gespoten moet worden, resultaten berekenen, voorspellingen doen, data inzichtelijk maken voor overheden. Kortom, we hebben een hoop gedaan, maar we hebben vooral in beeld gekregen wat er nog gebeuren moet."

"Greenport Noord-Holland Noord neemt de regie als een kritische vriend"

"De afgelopen drie jaar maakte Greenport Noord-Holland Noord een enorme ontwikkeling door. De organisatie staat als een huis, de bekendheid binnen de sector is vergroot en er gebeurt veel in de projecten. Extra mooi vind ik dat zij ook zogenaamde ver-van-mijn-bed-thema's op de agenda zetten. Waterbeheer bijvoorbeeld, en nutriëntenbeleid. Kennis hierover uit heel Nederland passen we via Greenport lokaal toe. Zonder deze initiatieven zouden de meeste agrariërs hier niet mee bezig zijn, terwijl het van vitaal belang wordt."

Johan Kos, directeur Vertify

De juiste vier O's bij elkaar

Stef merkt dat Greenport Noord-Holland Noord hierbij een waardevolle rol speelt. Op meerdere manieren. "In eerste instantie door de juiste vier O's bij elkaar te brengen: ondernemers, onderzoekers, overheid en onderwijs. Alleen samen komen we vooruit. Maar óók door kritisch te zijn. Als een partner zijn inbreng niet op orde heeft, krijgt hij dat te horen. Aan de andere kant: als een beoogde stap veel kritische vragen vanuit deelnemers oproept, dan pakt Greenport de regie en maakt er bijvoorbeeld meerdere kleine stappen van. Alles om de kans van slagen zo groot mogelijk te houden."

Maximale reductie, betrouwbaar resultaat

Terug naar de spuitmachine zelf. Wat is er tot nu toe bereikt? Stef: "Dankzij dit project kunnen we nu heel efficiënt plaatsspecifiek spuiten. We hebben de balans gevonden tussen maximale reductie en betrouwbaar resultaat. Nu is de techniek weer aan zet, software in dit geval." Pieter vult aan: "We zien dat precisiespuiten een grote behoefte kan vervullen. Greenport blijft dit project dan ook ondersteunen. Want Stef kan zijn bedrijf beschikbaar stellen en Vertify kan onderzoek doen, maar zo'n project coördineren is precisiewerk van een heel andere orde."

Zoetwaterboeren

WATER IS HET NIEUWE GOUD

Als agrariër wil je op elk moment beschikken over goed en genoeg zoetwater. Binnen het project Zoetwaterboeren ontwikkelen wij hier oplossingen voor. We richten ons op het complete watersysteem, van water oogsten en opslaan tot zuiveren en gebruiken. Nieuwe technieken worden getest in het akkerbouwbedrijf van Klaas Schenk in Anna Paulowna. “Dit onderwerp leeft enorm. De open dagen waren ook een groot succes. Ons doel is effectief watermanagement voor elke agrariër.”

Soms is het maandenlang te nat, terwijl het volgende groeiseizoen juist verdroging optreedt. Door droogte en klimaatverandering ligt bovendien verzilting op de loer. Op al deze bedreigingen is maar één sluitend antwoord: overtollig regenwater opslaan en dit bij droogte aanwenden. Opslaan kan door middel van bassins, samengestelde drainage en ondergrondse zoetwaterbellen. Aanwenden kan via beregening en druppelirrigatie. Maar dat is makkelijker gezegd dan gedaan.

tisecentrum op het gebied van agrarisch waterbeheer. Zijn doel is zelfvoorzienend zijn in zoetwater. “Water is de basis van gewasgroei én van de gewasopbrengst. Daarom vind ik dat we dit zelf moeten kunnen vasthouden, flexibel en onafhankelijk van beleidsmakers en instanties als waterschappen.”

Expertisecentrum en bezoekboerderij

Zijn bedrijf Hoeve Lotmeer is nu ook een demobedrijf. Geïnteresseerden kunnen niet alleen zien wat we onder en boven de grond doen, maar ook hoe de cijfermatige onderbouwing eruitziet. Klaas: “Elke collega-agrariër moet de vertaalslag kunnen maken naar zijn eigen bedrijf, zowel qua technische oplossing als financieel. Een totaalsysteem zal niet voor elke boer haalbaar zijn, maar ook deeloplossingen kunnen resulteren in zuiniger watergebruik, betere beschikbaarheid en minder verzilting. Alle beetjes helpen.”

Zelfvoorzienend zijn in zoetwater

Akkerbouwer Klaas Schenk uit Anna Paulowna is initiatiefnemer van het project Zoetwaterboeren. Samen met partners uit Greenport Noord-Holland Noord richtte hij zijn akkerbouwbedrijf in als exper-

“De zoetwateruitdagingen betreffen ook de provincie, gemeenten, waterschappen en de keten van toeleveranciers en afnemers. Via Greenport Noord-Holland Noord hebben we hierin een groot bereik. Het mooie van dit specifieke project is de mix van deelnemers: van onderzoekers en praktijkbedrijven tot scholen en overheden. Dit is mede te danken aan de inzet van Greenport Noord-Holland Noord, maar zeker ook aan Klaas. In zijn bedrijf komt alles samen.”

Directeur André Hoogendijk. Een van de partners binnen Zoetwaterboeren is ketenorganisatie en kenniscentrum BO Akkerbouw.

Belangstelling van Zeeland tot Groningen

Het project Zoetwaterboeren draait nu drie jaar. Er is ook veel aandacht besteed aan publiciteit via vakbladen, scholen, social media en open dagen in 2023 en 2024. Ook beleidsmakers tonen belangstelling omdat zij beleid moeten maken op de impact. “De hele sector moet weten van de uitdagingen én de oplossingen. Voor agrariërs is water het nieuwe goud. We merken dan ook dat dit onderwerp in de hele kuststrook leeft, van Zeeland tot Groningen. En doordat we goed naar buiten treden, vinden we ook aansluiting met waterprojecten in andere regio’s. Samen weten we meer, gaan we sneller en komen we verder.”

TOEKOMSTBESTENDIGE ARBEIDSMARKT

Voldoende en geschikt personeel vinden. Het wordt steeds lastiger. Dit remt ondernemers in hun ontwikkeling. Ondertussen zien onderwijsinstellingen het aantal nieuwe leerlingen teruglopen. Hoe houden we tóch mankracht in de agrarische sector? We vroegen het Gerard Oud, bestuurslid van Vonk. Zijn brede visie vanuit het onderwijs is verfrissend. “Zulke uitdagingen zijn van alle tijden. Die kunnen we aan. We hebben alleen elkaar én een lange adem nodig.”

Sinds begin jaren tachtig zit Gerard in het ‘groene’ onderwijs. Eerst als docent, vanaf 2001 als bestuurder. Al even lang werkt hij mee aan samenwerkingsprogramma’s met het bedrijfsleven. Daarnaast was hij twaalf jaar bestuurslid van Seed Valley. Gerard kent de behoefte aan vakmensen in de agrisector, van vmbo tot wo, van technici tot landbewerkers. Door vergrijzing en ontgroening stromen er meer mensen uit dan in.

Maar hij ziet ook kansen.

“Het mooie aan de agrarische sector is dat het steeds meer technologisch van aard is. Denk aan IT, mechanisatie, duurzame energie, data, klimaat-, teelt- en bodemonderzoek. Hierin ligt een van de oplossingen voor de arbeidsmarkt. Ten eerste omdat deze toepassingen het veldwerk uitvoerbaar maken met minder mensen. Ten tweede omdat technologie de sector voor een veel bredere groep jongeren aantrekkelijker maakt.”

Filterbubbel social media doorbreken

Hiermee maakt Gerard een bruggetje naar het thema imago en positionering. “Veel jongeren zitten tegenwoordig binnen. Daar ligt onze uitdaging: hen laten kennismaken met buiten. Hun wereldbeeld wordt namelijk te veel gevormd door hun filterbubbel op social media. Aan de andere kant schuilt hierin ook een kans: waar veel onbekendheid is, valt veel avontuur te beleven! Op Vonk proberen wij de jeugd door dit ontwikkelingsproces te gidsen, het liefst in de richting waar veel werk ligt.” “Daar-

naast doen onderwijsinstellingen er alles aan om groene opleidingen en beroepen onder de aandacht te brengen, ook vanuit Greenport Noord-Holland Noord”, vervolgt Gerard. “Voor basisscholen hebben we de populaire Tuinbouw Battle. Vmbo’ers laten we kennismaken met enthousiaste studenten uit het beroepsonderwijs: niets is overtuigender dan de ervaringen van leeftijdsgenoten. Deze mbo’ers en hbo’ers betrekken we weer zo veel mogelijk bij onderzoeken vanuit proctoraten.”

Verwonderen, inspireren en stimuleren

De initiatieven hebben een positief effect op de instroom. Zo staat in Hoorn nu de grootste mbo Plantenteelt van Nederland. “Dat komt mede door jarenlang promotie, samen met bedrijven. Jongeren beïnvloeden gaat gewoon traag. Met Greenport Noord-Holland Noord kunnen we dat spel collectief nog beter spelen. De jeugd nog meer verwonderen door innovaties, inspireren door persoonlijke verhalen en stimuleren door deelname aan werkelijke vraagstukken. Daarmee voorzien we ook bestaande ondernemers en werknemers van nieuwe kennis. En dat verbetert de match tussen praktijk en onderwijs weer. Dit blijft belangrijk. Was vroeger ook al, hoor. Tijden veranderen nu eenmaal.”

“Waar veel onbekendheid is, valt ook veel avontuur te beleven!”

Greenchain NH

DE KRACHT VAN DE KETEN

Ieders krachten bundelen om innovaties te stimuleren en het onderwijs te laten aansluiten op de beroepspraktijk. Dat doet Greenchain NH. De activiteiten vinden plaats op twee niveaus: overkoepelend ter ondersteuning van de projecten binnen Greenport Noord-Holland Noord én in die projecten zelf. “Wij verbinden partijen, verbreden projecten en versnellen processen. En we raken goed op stoom!”

Tweeënhalf jaar geleden spraken de eerste partners binnen Greenchain NH elkaar voor het eerst. Een jaar later ontvingen we goedkeuring op onze subsidieaanvraag. Inmiddels is het netwerk flink uitgebreid. En onze inspanningen hebben nu al mooie effecten”, vertelt programmamanager Ryanne Rustenburg enthousiast.

Van draagvlak naar projectplan

Henriëtte Weerstand, projectleider van het project Smart Future, vult aan: “Het idee voor deze groene

keten ontstond toen we ontdekten hoeveel initiatieven er waren met vergelijkbare doelen voor de regionale agrisector. Kunnen we dat niet veel beter sámen doen? Het draagvlak was er direct. Maar hoe richt je zo’n samenwerking structureel en efficiënt in? En hoe kan elke partij zich verantwoord aan zijn achterban? Hier schreven we een projectplan voor.”

Al snel concrete resultaten

Daarna volgden al snel concrete resultaten. Ryanne: “Dankzij Greenchain NH kan de practor op Vonk meer uren besteden aan onderzoeken en kennisverspreiding. Dit leidde er onder meer toe dat studenten van Vonk en Inholland nu sámen aan challenges werken. Binnen de actielijn Kiezen maken alle partijen één agenda van promotieactiviteiten. Nu laten we de sector beter zien op zowel de studenten- als arbeidsmarkt. Ook hebben we extra Smart Future praktijkopstellingen, zoals weerstations op een akker en in een schooltuin. Welke informatie uit het veld kunnen we in de lesstof integreren? En met welke feedback van studenten komen tuinders weer verder?”

Meer verbinding, meer impact

Kortom, door verbinding maken we veel meer impact. Henriëtte licht toe hoe dat in de praktijk werkt. “Als iemand bijvoorbeeld de mogelijkheden van waterstof verkent, dan blijkt via Greenchain NH direct welke partijen hier ook oren naar hebben. Dan kun je besluiten om samen te werken. Of om gebruik te maken van elkaars bevindingen. Of om bepaalde studenten te laten aansluiten. Er gaat in elk geval geen kans verloren. En zulke dwarsverbanden maken elk initiatief nog breder en effectiever. Dat betekent vaak ook meer budget, menskracht en nog meer enthousiasme in de sector.”

Laagdrempelig, actief netwerk

Ryanne: “Ook Greenport Aalsmeer is aangesloten. Die is verder op het gebied van circulariteit; daar kunnen wij in Noord-Holland Noord weer van leren. Je merkt dat Greenchain NH het samenwerken voor iedereen veel gemakkelijker maakt. Dat is precies ons doel: een laagdrempelig, actief netwerk waarin we voortdurend innovatie aanwakkeren en projecten ondersteunen. Samen sneller naar een duurzame agri- en foodsector!”

“Dwarsverbanden betekenen meer budget, menskracht en enthousiasme. En er gaat geen kans meer verloren”

Smart Farming

VOL ENTHOUSIASME DÓÓR!

Het platform Smart Farming brengt de agrarische sector dichterbij hightech- en data-toepassingen. Perenbomen automatisch snoeien bijvoorbeeld. Broccoli selectief oogsten. En tulpen monitoren met beelddata.

Hierbij werken docenten en studenten structureel samen met mensen uit het werkveld. "Greenport Noord-Holland Noord speelt daarin een belangrijke rol. Zij weten wat er speelt en brengen de juiste partijen bij elkaar. We boeken waardevolle resultaten!"

We spreken Jeroen Wildenbeest. Als docent en associate lector bij Inholland ontwikkelde hij samen met Greenport Noord-Holland Noord verschillende projec-

ten op het gebied van Smart Farming. "We laten zien hoe hightech de agrosector in onze regio is. Daarbij slaan we bruggen binnen de triple helix én binnen de hele keten, van boer tot logistiek. Dat maakt onderzoek extra smart."

Interesse onder studenten snel gestegen

Smart Farming werpt nu al z'n vruchten af. Op Inholland Alkmaar zelf bijvoorbeeld. Waar twee jaar geleden één minor (groepje van studenten) zich bezighield met een agrifoodvraagstuk, zijn dat er nu elf. "Ook het aantal stagiairs en afstudeerders op dit gebied is meer dan verdubbeld", voegt Jeroen toe. "Er is echt veel interesse voor Smart Farming. Vanuit de opleiding Robotica, maar bijvoorbeeld ook van studenten die de juridische of de commerciële kant willen onderzoeken."

Innoveren met lagere drempel

Ook het bedrijfsleven reageert goed op de projecten. Jeroen weet waarom: "De sector heeft behoefte aan innovatie, maar dat is erg kostbaar. Wij maken innovatie mogelijk door dit met meerdere bedrijven samen aan te

pakken. Zo weten we meer én verlagen we het financiële risico van de ondernemers, en daarmee ook de drempel om deel te nemen. Bovendien zien de ondernemers in dat wij aspecten verkennen waar zij anders niet naar zouden kijken.

Greenport Noord-Holland Noord helpt twee kanten op

"Op dit punt voegt Greenport Noord-Holland Noord veel waarde toe", vervolgt Jeroen. "Bij Greenport weten ze wat er speelt in de praktijk. Die input en hun netwerk helpen mij enorm. Enerzijds richt ik projecten optimaal in voor bedrijven, zowel qua inhoud als vorm. Anderszijds verrijk ik de onderwijsprogramma's met relevante beroepsbenodigdheden. Dat maakt de opleidingen aantrekkelijk voor studenten en de studenten interessant voor het bedrijfsleven."

Mechanisch onkruid verwijderen

De drie grootste projecten binnen Smart Farming krijgen allemaal een vervolg. Qua robotisering in de perenteelt bleek dat de grootste winst te halen valt in het snoeiwerk. De uitdaging is nu om robots het verschil te leren tussen bloemen en bladknoppen. In de broccoliteelt kan een zelfontwikkelde kar de kronen meten, terwijl Al

"Onze studenten, docenten en onderzoekers werken dagelijks samen met bedrijven en andere onderwijsinstellingen binnen Greenport Noord-Holland Noord. Dit biedt hele mooie kansen om onderwijs te verbinden met de praktijk. Dat is nodig, want onze sector staat voor grote uitdagingen qua verduurzaming, robotisering en digitalisering. Met een open blik wissel ik voortdurend van perspectief: welke vragen liggen er extern en hoe kunnen we die intern beantwoorden. Onderzoek en kennisontwikkeling zijn hierbij onmisbaar, voor alle betrokkenen. We leren bijvoorbeeld door studenten in fieldlabs en kenniswerkplaatsen te laten meedraaien. Zo vinden we samen nieuwe oplossingen, zelfs voor de knelpunten op de arbeidsmarkt in Noord-Holland."

Richard Oerlemans, directeur Hogeschool Inholland Alkmaar en stuurgroeplid Greenport Noord-Holland Noord.

moet helpen het oogstmoment te voorspellen. Het doel is selectief oogsten, zodat de kwaliteit maximaal is. En in de bloembollenteelt wordt ingezet op verduurzaming door mechanisch onkruid te verwijderen, ziekten te detecteren en schimmelvorming te voorspellen.

Meer zichtlocaties, nóg meer impact

"Deze resultaten leiden tot veel enthousiasme", vertelt Jeroen. "Met dank aan de dynamiek tussen onderwijs, ondernemers, onderzoekers en overheden, zoals binnen Greenchain NH." Toch ziet hij één verbeterpunt richting de toekomst: "Ik denk dat we meer zichtlocaties moeten inrichten, zoals fieldlabs. Dan kunnen we de maatschappij goed laten zien wat we doen, met wie, hoe en waarom. Zo kunnen we nóg meer impact maken."

Twee jaar geleden hield één groepje studenten zich bezig met een agrifoodvraagstuk, nu elf"

STIMULEREN ECONOMISCHE EN DUURZAME RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

Noord-Holland Noord biedt uitstekende ruimte voor agrarische ondernemers. We hebben vruchtbare grond, een gunstig klimaat en voldoende zoet water dankzij het IJsselmeer. Maar de wereld verandert. Elke sector stelt andere eisen aan de ruimte. Greenport Noord-Holland Noord wil de beschikbare ruimte in samenwerking hervormen en tegelijkertijd de agribusiness toekomstbestendig maken. We spraken hierover met Robert Kielstra, directeur bij ECW Energy, het nutsbedrijf voor Agriport.

Onze regio is altijd in ontwikkeling. Wonen, werken, infrastructuur, energievoorziening; alles heeft ruimte nodig. Net als de agribusiness, Gelukkig kan de agribusiness óók bijdragen aan oplossingen voor de andere onderwerpen. Hoe meer vliegen in een klap, hoe beter, vindt Robert Kielstra: “We kunnen bijvoorbeeld als Glastuinbouw een grote bijdrage leveren aan de energietransitie.”

Integrale plannen maken voor verduurzaming

Kielstra zoekt altijd naar verbinding. Tussen bedrijfsleven en overheid bijvoorbeeld. Ter illustratie noemt hij de verduurzaming van de glastuinbouw. “Iedereen wil het, maar de installaties zijn altijd groter dan traditionele gasketels. Dat kost dus extra ruimte. Ook de leidingen voor het warmtetransport moeten ergens komen te liggen. Bestemmingsplannen moeten worden gewijzigd. Integrale aanpak is noodzakelijk, maar verkoking in de planologie remt dit nog te vaak af.”

Ruimte creëren voor meer kruisbestuiving

Daarnaast ziet Kielstra toekomst in crossovers tussen sectoren. “Twee sterke punten van Agriport zijn de aanwezigheid van oppervlakte en duurzame energieopwekking. Hierdoor gaan glastuinbouw en

datacentra perfect samen. Ook de industrie van morgen, zoals waterstofproductie, zou hier goed tussen passen. Zelfs als de waterstof naar een andere regio gaat en onze agrariërs enkel profiteren van de restwarmte, is dit in mijn ogen een welkome kruisbestuiving. Hiervoor moeten we meer ruimte creëren, letterlijk en qua regeltjes.”

Kennis delen voor versterking van de sector

Op dit moment werkt Agriport hard aan een bezoekerscentrum. Een mooi project om ook met Greenport bij aan te haken, vindt Kielstra. “Kennisdeling is cruciaal voor succes. Kijk maar naar onze verbinding met opleiders als Vonk en Inholland. Stages, opdrachten en innovatieprojecten versterken ons op vele fronten. Greenport Noord-Holland Noord speelt hierin een belangrijke rol als aanjager. Duurzame ruimtelijke ontwikkeling vraagt samenwerking. Alleen dan pakken we zo veel mogelijk economische en maatschappelijke kansen. Voor iedereen.”

“Alleen door samenwerking pakken we zo veel mogelijk economische en maatschappelijke kansen”

VOORSPRONG DOOR CLUSTERING EN GEOTHERMIE

Noord-Holland Noord telt drie glastuinbouwclusters: Agriport A7, Het Grootslag en Alton. Hoe kunnen deze bijdragen aan verduurzaming van de tuinbouw? En het liefst óók een positieve impact hebben op de omgeving?

Hiervoor schreven we samen met partners van Greenport Noord-Holland Noord drie gebiedsvisies. Harry Nederpelt geeft een stand van zaken. Naast wethouder in Medemblik is hij stuurgroep lid en stichtingsbestuurslid van Greenport Noord-Holland Noord. Het Klimaatakkoord wil dat we onafhankelijk worden van fossiele brandstoffen en de uitstoot van schadelijke stoffen beperken. In deze transitie kan de (glas)tuinbouw een grote rol spelen. Enthousiast somt Harry Greenportprojecten op die ertoe doen. "Zoetwaterboeren, Fieldlab Bol, de bodembronnen in Het Grootslag. Wist je dat West-Friesland dé geothermische hotspot van Nederland is? Nergens kun je zo veel aardwarmte uit de aarde halen als hier."

Koppelkansen woningen

Het Grootslag wil in 2040 klimaatneutraal zijn. De ambities voor 2030 zijn nu al gehaald. Dit biedt ruimte om te onderzoeken hoe we die bodembronnen van de glastuinbouw kunnen koppelen aan omliggende woonwijken of bedrijventerreinen. "Technisch gezien kan het. We lopen alleen tegen beperkende wetgeving aan. Ook is zo'n warmtenet niet snel financieel rendabel. Een collectieve aanpak heeft de meeste kans, bijvoorbeeld in samenwerking met een woningcorporatie. Ik hoop dat we hiermee aan de slag kunnen als de Warmtewet 2.0 is geïmplementeerd."

Duurzamer op vele vlakken

Regelmatig rijdt de wethouder door Het Grootslag. Trots. Maar dat geldt niet voor iedereen. "Mensen zien vaak alleen dat hier veel energie wordt verbruikt. Dit gebeurt echter zo efficiënt, dat de ecologische voetafdruk per verbouwd product minimaal is. Bovendien kost traditionele akkerbouw vele malen meer grondoppervlak: grond die nu inzetbaar is voor andere maatschappelijke uitdagingen én grond die nu niet wordt bespoten. Ook goed voor de biodiversiteit dus! En voor de producten zelf, want binnen spuit de teler minder en eerder biologisch dan buiten."

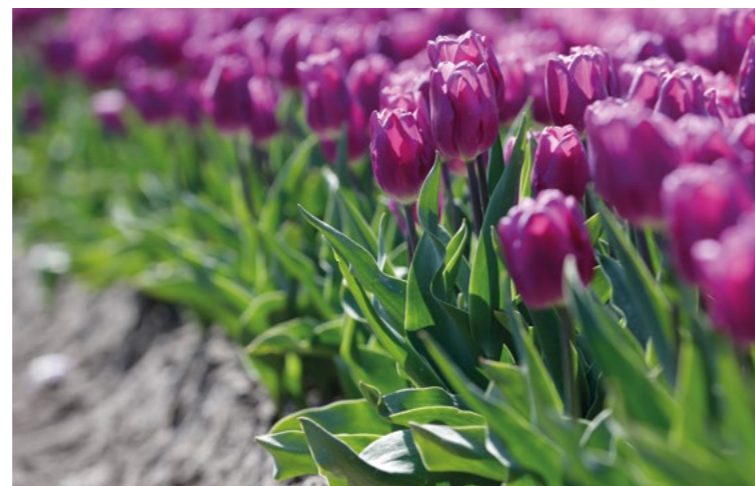
Boven- en ondergronds

Misschien worden al deze pluspunten bekender als de glastuinbouw daadwerkelijk duurzame warmte gaat leveren aan omwonenden. Harry hoopt het. "Ondertussen blijft Greenport Noord-Holland Noord samen met de partners kansen voor verduurzaming verkennen. Wij zijn een bruggenbouwer. Voor de uitvoering van de gebiedsvisies is het fantastisch dat ook het Hoogheemraadschap is aangesloten. De ruimtelijke puzzel speelt zich namelijk ook af onder de grond. Het elektriciteitsnet, glasvezelkabels, warmte-opslag... Die puzzel kunnen we alleen samen oplossen."

"In 2019 verlengden wij met alle partners het gebiedsakkkoord. Het loopt tot minimaal 2030, maar met een schuin oog kijken we zelfs al verder. We zetten in op vier hoofdpijlers: verduurzamen, glastuinbouwgrenzen onderzoeken, werkgelegenheid stimuleren en de verkeersveiligheid verbeteren. We zien de grote meerwaarde hiervan voor de regio en we hande-

len zeer koersvast. Hierdoor voelt iedereen, van overheden en ondernemers tot HVC en Greenport Noord-Holland Noord, een oprechte inspanningsverplichting naar elkaar toe. De afgelopen tien jaar investeerden we gezamenlijk 120 miljoen euro in allerlei deelprojecten. Met mooie resultaten. De landelijke Greenport kwam al eens op bezoek: hoe doen jullie dat? Het antwoord: vertrouwen." *Fred Ruiten, wethouder Dijk en Waard.*

“Dit platform maakt alle kansen transparant. Voor elke teler”

Fieldlab Bol

HANDVATTEN, INSPIRATIE EN VERTROUWEN

Met het project Efro Fieldlab Bol ondersteunt Greenport NHN telers die actief willen bijdragen aan verduurzaming van de bloembollenteelt. Dat is noodzakelijk om aansluiting te houden bij de vraag vanuit de markt, ketenpartners en overheid: minder chemisch, meer biologisch. “We gaan richting een totaal andere manier van telen. Als individuele ondernemer is die stap onmogelijk, maar als collectief kunnen we nog meer bereiken dan de maatschappij verlangt.”

Carlo Randag, directeur van SurCa BV, is voorzitter van stichting Fieldlab Bol. Rob Brekelmans is operationeel projectleider. Zij lichten de stand van zaken toe. “Laten we beginnen bij de basis,” trapt Carlo af, “de bodem. Die proberen wij van nature weerbaarder te maken. Bijvoorbeeld met andere grondbewerking, optimale groenbemesting en biologische additieven. Niet het product, maar het ecosysteem als uitgangspunt. Dankzij moderne technieken kunnen we de rol van bodemorganismen veel beter leren begrijpen dan vroeger. In samenwerking met WUR Wageningen en Universiteit Leiden schrijven we een bodemkwaliteitsplan.”

Doorzetten en weer verder kijken

“Daarnaast richten we ons op robuuste bollenrassen”, vult Rob aan. “Sommige soorten worden minder snel ziek dan andere. Ook de veredelaars gaan hierin met ons mee. Voor veel telers is dit een goede eerste stap richting verduurzaming. We helpen met proefvelden op de bedrijven zelf. Daarmee kunnen telers zich andere werkwijzen eigen maken. En we bereiden ons voor op nieuwe uitdagingen die ons te wachten staan. Afnemers willen straks ook garanties van telers, en weten hoe alles is geproduceerd.”

Alle credits naar de ondernemers

De mannen raken niet uitgepraat. Ze benadrukken dat alle credits uitgaan naar de betrokken telers. Carlo: “Zij zijn degenen die het voortouw durven nemen, vanuit hun eigen geloof in een andere

toekomst. Zij kennen de knelpunten, Efro Fieldlab Bol brengt hen samen en jaagt hun collega-ondernemers aan. Met alle veranderingen is er veel behoefte aan nieuwe teeltkennis. We wisselen ook kennis uit met andere projecten binnen Greenport NHN. Het geeft telers handvatten, inspiratie en vertrouwen in de toekomst. Er liggen mooie kansen. Dit platform maakt alles transparant. Voor iedereen.”

Opschalen voor olievlek-effect

De formule blijkt een schot in de roos. Brancheorganisaties noemen Fieldlab Bol zelfs in Den Haag. Mooi, vindt Rob: “Wij tonen onze intrinsieke motivatie en onze ambities, waaronder emissieloze productie in 2035. Dit doel is scherper dan dat van de overheid. De komende jaren willen we satellieten vormen die gaan werken met de Fieldlabgedachte, om de grote middengroep mee te nemen.” Carlo vult aan: “Daarnaast hebben we oog voor andere maatschappelijke uitdagingen. Een groep agrariërs legt bijvoorbeeld natuurlijke elementen aan waarmee zij bijdragen aan de groenblauwe dooradering van het landschap die de provincie nastreeft. De bloembollenteelt kan onderdeel zijn van meer oplossingen.”

Nieuwe naam: EBO-project

Het Efro-project Fieldlab Bol gaat verder onder de naam Ecosysteem, Bloembol en Omgeving, kortweg EBO-project. De oude naam riep verwarring op omdat de stichting ook Fieldlab Bol heet.

“In het Fieldlab kunnen we ervaringen delen en met elkaar ontdekken wat er wel en niet kan met de middelen die nog beschikbaar zijn. Op die manier willen we vertrouwen krijgen in de biologische technieken. Zoiets in je eentje uitvogelen is toch lastiger.”

Marcel de Goede,
De Goede Bloembollen

“Het fijne van het Fieldlab is dat we met gelijkgestemden zijn. Je durft eerder wat te proberen op grotere schaal. En ook belangrijk: het voorkomt dat je tijd en geld investeert in proeven, waarvan een ander al weet dat die niet werken. Samen komen we verder.”

Nico Blokker,
Blokker Bloembollen

Blik op de toekomst

MEEGROEIEN, CREATIEF BLIJVEN EN UITDRAGEN

Er lopen meer projecten vanuit Greenport Noord-Holland Noord dan ooit. Het aantal opgaven in de sector groeit. En we zien kansen in samenwerking met de veehouderij. Uitdagingen genoeg. Dat heeft ook gevolgen voor onze organisatie. Jeroen Noot: “We zitten in een groeistuip. Met de juiste mensen op de juiste plek gaan we vol goede moed de toekomst in.”

Lange tijd was Jeroen onze enige medewerker en deden we een aantal medewerkers met Ontwikkelingsbedrijf NHN. In mei 2024 breidden we ons team uit met een controller. In oktober kwamen daar een projectleider en communicatiespecialist bij. Zo voegen we ons naar de situatie en het toenemende werk in projecten.

Impact verder uitbreiden

Onze projectenportefeuille is de afgelopen jaren namelijk sterk vergroot. Met name op het gebied van innovatie en arbeidsmarkt komt er weer veel moois aan. Jeroen: “De kracht van ons triple helix-netwerk komt hier maximaal tot z’n recht, met een extra eervolle vermelding voor onze innovatieve ondernemers. Zij willen

verder en zijn bereid daarin te investeren. Vanuit behoeften in de praktijk komen we tot waardevolle projecten voor de toekomst van de agribusines. En met de schielsprong die de Greenport Noord-Holland Noord nu maakt, breiden we samen onze impact verder uit.”

“Onze innovatieve ondernemers verdienen een eervolle vermelding”

Slimme keuzes maken

Ook het ruimtelijk dossier is de komende jaren een belangrijk agendapunt. Woningbouw, recreatie, bedrijvigheid, natuur, agribusiness: alle sectoren hebben ruimte nodig. Vanuit Greenport Noord-Holland Noord stimuleren wij de dialoog tussen overheden en het brede agricluster. “Slimme keuzes in ruimte versterken namelijk de agribusiness én dragen bij aan andere ambities. Wij willen voorkomen dat de agrarische ruimte wordt gezien als een blanco A4 waarop iedereen zijn ambities kan inkleuren. Deze ruimte is van groot belang voor de regionale en nationale economie, en in toenemende mate ook voor de voedselzekerheid. Dat besef neemt zienderogen toe.”

Communicatie versterken

Tot slot vraagt communicatie meer aandacht. Het schrijven aan dit magazine herinnerde ons daaraan. Jeroen: “We doen zo veel goeds met elkaar, maar in het rondvertellen zijn we iets minder goed! Misschien zijn wij Noord-Hollanders iets te bescheiden.” Onder meer via Greenchain NH geven we die communicatie nu een boost. Enerzijds moet dit leiden tot nog meer verbinding binnen de triple helix, zodat alle partijen optimaal betrokken blijven bij projecten en initiatieven. Anderzijds tot meer bekendheid in de wereld om ons heen. Jeroen: “Een positieve publieke opinie is ook noodzakelijk. Alles voor een duurzame, toekomstbestendige agribusiness.”

“Slimme keuzes in ruimte versterken de agribusiness én dragen bij aan andere ambities”

Greenport

NoordHollandNoord

Bergerweg 200, Gebouw C
1817 MN Alkmaar

info@greenportnhn.nl
greenportnhn.nl

De digitale
versie van
dit magazine
kun je hier
lezen

